

УДК 658.2

Заблюцька О. С.,*студентка, Національний університет “Острозька академія”**Науковий керівник:**к.е.н., доц. Кривицька О.Р.*

ПОКРАЩЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ВІДДАЧІ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ АГРОФІРМА “ЗОРЯ ІМ. ПЛЮТИНСЬКОГО”

Можливості нормального функціонування і розвитку суб'єктів господарювання вирішальною мірою залежать від формування і використання необоротних активів, адже дуже часто, на підприємствах виникають проблеми (наприклад, недоотримання прибутку), які пов'язанні із неефективною віддачею необоротних активів.

Необоротні активи – це матеріальні та нематеріальні ресурси, які належать підприємству та забезпечують його функціонування, строк корисної експлуатації яких становить більше одного року або операційного циклу, якщо він більший ніж рік [2].

Одним із основних показників ефективності використання необоротних активів є коефіцієнт виробничої віддачі необоротних активів (фондовіддача), який показує величину чистого доходу в розрахунку на одиницю середньорічної вартості необоротних активів. В кінцевому результаті, саме виробнича віддача необоротних активів впливає на фінансові результати діяльності підприємства – рентабельність або збитковість.

Діяльність ПРАТ Агрофірма “Зоря ім. Плютинського” характеризується щорічним зростанням коефіцієнта виробничої віддачі необоротних активів, проте даний показник все ще є досить-таки низьким (меншим за 1) (табл. 1).

Отже, зростання показника фондовіддачі основних засобів сповільнюється в результаті того, що пасивна частина основних засобів має значно менше значення фондовіддачі ніж активна частина основних засобів. Це, в свою чергу, призвело до низьких показників коефіцієнта виробничої віддачі та рентабельності необоротних активів. Подібна тенденція притаманна багатьом сільськогосподарським підприємствам України.

Таблиця 1
Динаміка фондовіддачі елементів основних засобів ПРАТ
Агрофірма “Зоря ім. Плутинського” за участю у виробничому
процесі за 2009 – 2011 роки

Показник	2009 р.	2010 р.	2011 р.	Абсолютний приріст, тис. грн.	
				2010-2009	2011-2010
Фондовіддача активної частини основних засобів	1,98	1,85	2,83	-0,13	0,98
Фондовіддача пасивної частини основних засобів	1,24	1,17	1,74	-0,07	0,57
Рентабельність активної частини основних засобів, %	0,98	1,85	2,96	0,86	1,11
Рентабельність пасивної частини основних засобів, %	0,62	1,16	1,82	0,55	0,66
Фондовіддача основних засобів	0,77	0,71	1,08	-0,06	0,37
Рентабельність основних засобів, %	0,38	0,70	1,13	0,32	0,43
Коефіцієнт виробничої віддачі необоротних активів	0,48	0,44	0,68	-0,04	0,23
Рентабельність необоротних активів, %	0,24	0,44	0,71	0,2	0,27

Одним із шляхів підвищення фондовіддачі необоротних активів є збільшення обсягу реалізації продукції за рахунок більш інтенсивного використання пасивної частини основних засобів.

Поліпшення використання діючих основних засобів і виробничих потужностей підприємства може бути досягнуте завдяки:

- 1) підвищенню інтенсивності використання основних засобів;
- 2) підвищенню екстенсивності їх навантаження.

До інтенсивних напрямів підвищення ефективності використання основних засобів можна зарахувати такі заходи:

- 1) механізація та автоматизація виробництва;
- 2) технічне переозброєння та модернізація підприємства;
- 3) удосконалення технологічних процесів;
- 4) скорочення тривалості операційного циклу виробництва;

5) підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня промислово-виробничого персоналу [3].

Поліпшення екстенсивного використання основних засобів припускає, з одного боку, збільшення часу роботи діючого устаткування в календарний період (протягом зміни, доби, місяця, кварталу, року) і з іншого боку, збільшення кількості і питомої ваги діючого устаткування в складі всього устаткування, наявного на підприємстві й у його виробничій ланці.

Для покращення виробничої віддачі необоротних активів, як варіант можна розглядати зниження середньорічної вартості необоротних активів за рахунок ліквідації малопродуктивних та невикористовуваних у процесі діяльності підприємства основних засобів.

Підвищення ефективності використання необоротних активів на ПРАТ Агрофірма “Зоря ім. Плютинського” (так і на багатьох сільськогосподарських підприємствах України) можливе за рахунок:

1. Впровадження новітніх технологій виробництва та обробки сільськогосподарської продукції. Тобто, підприємство немає необхідності в додатковому залученні такого ж обладнання, підприємство повинно перейти на якісно новий рівень виробничої потужності, що дасть змогу збільшити ефективність використання ресурсів підприємства.

2. Скорочення матеріаломісткості підприємства, зробивши акцент не на обсяг основних засобів, а на ефективність їх використання (тобто підвищити ефективність використання виробничих потужностей).

Отже, для покращення виробничої віддачі необоротних активів повинно зробити акцент не на кількості використовуваних основних засобів, а на їх якості. Тобто для підприємства є актуальним використання в подальшій діяльності досягнень науково-технічного прогресу для покращення результатів діяльності підприємства загалом.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 “Баланс” від 31.03.1999 р. № 87. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>.

2. Положення про порядок віднесення майна до такого, що вклячається до складу цілісних майнових комплексів державних підприємств, які не підлягають приватизації, затверджене наказом Фонду Державного Майна України № 787 від 05.05.2001 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

3. Череп А. В. Ефективність використання основних засобів підприємства / А. В. Череп, Клименко А. А. // – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_6/file_06_09_43_Cherep_Klimenko